

H O T Ă R Ă R E

**privind aprobarea Concepției de comunicare strategică
și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de
manipulare a informației și a ingerințelor străine
pentru anii 2024–2028**

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. – Se aprobă Concepția de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și a ingerințelor străine pentru anii 2024–2028, conform anexei.

Art. 2. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

IGOR GROSU

**Chișinău, 22 decembrie 2023.
Nr. 416.**

CONCEPȚIA
de comunicare strategică și contracarare a dezinformării,
a acțiunilor de manipulare a informației și a ingerințelor străine
pentru anii 2024–2028

I. INFORMAȚII GENERALE

Prezentul document reprezintă viziunea cu caracter programatic asupra modului în care *comunicarea strategică și contracararea dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și a ingerințelor străine* vor contribui la îndeplinirea misiunii Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (în continuare – *Centru*) în perioada 2024–2028.

1. Viziunea:

1) este subsumată Strategiei securității naționale a Republicii Moldova, care definește interesele naționale, amenințările, riscurile, vulnerabilitățile și direcțiile de acțiune în vederea asigurării securității și rezilienței naționale;

2) este aliniată la viziunea de guvernare democratică, generatoare de stabilitate, securitate și prosperitate a Republicii Moldova, precum și la demersurile de integrare europeană;

3) urmărește alinierea la bunele practici și la standardele existente la nivelul Uniunii Europene și al Consiliului Europei privind combaterea dezinformării;

4) înglobează principalele concluzii ale consultărilor cu societatea civilă și experții europeni privind combaterea dezinformării;

5) urmărește ca, prin scopul, obiectivele și acțiunile propuse, să mențină în permanență activitatea Centrului în limitele stricte prevăzute de Legea nr. 242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative (în continuare – *Legea nr. 242/2023*).

Contextul general privind comunicarea strategică și dezinformarea

2. În peisajul geopolitic complex de astăzi, comunicarea strategică și abordările privind combaterea dezinformării, integrate la nivel de politică de stat, sunt esențiale pentru democrațiile din întreaga lume și și-au consolidat rolul incontestabil în cadrul eforturilor de apărare a libertății, a securității și a dezvoltării socioeconomice.

3. Atât comunicarea strategică, cât și combaterea dezinformării sunt elemente interconectate ale aceluiași sistem care contribuie la protejarea intereselor naționale și a securității globale. O comunicare eficientă nu înseamnă doar promovarea faptelor și a contextului real, ci implică și demontarea activă a narațiunilor false și manipulatorii, care prezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale.

4. Prin integrarea celor două elemente într-o abordare sinergică, statele își pot spori rezistența împotriva amenințărilor hibride.

5. Guvernele și societatea civilă din democrațiile dezvoltate, în special din SUA și UE, sunt din ce în ce mai îngrijorate de amploarea dezinformării ca parte a agresiunilor de tip hibrid și de efectele nocive asupra democrației și a societății în general.

6. Ca răspuns, aceste națiuni investesc resurse semnificative în prevenirea și combaterea dezinformării și în eficientizarea comunicării strategice.

7. În sfera guvernării interne și a relațiilor internaționale, o comunicare strategică întemeiată pe valorile democratice contribuie la atingerea obiectivelor unei națiuni și poziționează ferm țara în grupul statelor care protejează pacea, libertatea, securitatea și prosperitatea cetățenilor lor.

8. Totodată, combaterea dezinformării prin mecanisme instituționalizate servește în mod direct apărarea și promovarea intereselor naționale, prevenind amenințări precum erodarea încrederii publicului în stat și instituțiile lui, afectarea integrității proceselor electorale și exacerbarea diviziunilor sociale.

9. Pe măsură ce platformele digitale amplifică și diversifică fluxul informațional, statele democratice își sporesc eforturile de consolidare a capacităților de comunicare strategică și de eficientizare a măsurilor de combatere a dezinformării.

10. Aceste eforturi de consolidare cuprind: acțiuni legislative, înființarea de unități funcționale dedicate, întărirea colaborărilor interinstituționale și intersectoriale, utilizarea de tehnologii avansate pentru a depista și a combate răspândirea narațiunilor false subversive, dezvoltarea parteneriatelor cu societatea civilă și cu entitățile din sectorul privat, în special cu platformele tehnologice.

Contextul național privind comunicarea strategică și dezinformarea

11. În Republica Moldova, necesitatea unei abordări instituționalizate și integrate a comunicării strategice și a combaterii agresiunilor de tip hibrid, care includ dezinformarea în formă organizată și continuă (în special de către Federația Rusă), este fundamentată în: Strategia securității naționale a Republicii Moldova, poziția oficială a Guvernului Republicii Moldova, măsurile concrete ale Uniunii Europene de consolidare a rezilienței în cadrul războiului informațional din Republica Moldova, rapoartele și studiile societății civile, exprimarea opțiunii cetățenilor în cadrul sondajelor de a amplifica eforturile pe linia contracarării efectelor nocive provocate de acțiunile de dezinformare.

12. Principala amenințare externă la adresa Republicii Moldova o constituie acțiunile Federației Ruse de subminare a independenței, a suveranității și a procesului de transformare într-o democrație consolidată, prin operațiuni de tip hibrid, inclusiv prin campanii de dezinformare cu un nivel ridicat de ostilitate la adresa aspirațiilor legitime ale majorității populației.

13. Din această perspectivă, constatăm un nivel ridicat de permeabilitate a spațiului public la operațiunile de influențare și manipulare a informației desfășurate activ de Federația Rusă și de alte entități statale și nonstatale aliniate intereselor sale.

14. Aceste operațiuni includ, printre altele, eforturi de a submina încrederea în parcursul european al Republicii Moldova și în instituțiile statului, de a amplifica diviziunile politice și sociale, de a contesta și dilua conceptul de suveranitate națională, de a accentua instabilitatea economică și de a compromite cooperarea regională și internațională, în principal cea cu NATO.

15. Prin denaturarea realității, dezinformarea destabilizează societatea moldovenească, perturbă procesele democratice și ajută actorii ostili din interiorul și exteriorul țării în acțiunile lor de exploatare a vulnerabilităților statului nostru.

16. Fără a epuiza analiza contextului național, putem concluziona că printre domeniile principale vizate de campaniile de dezinformare, desfășurate pe teritoriul și în spațiul public al țării noastre, se numără: statul de drept, stabilitatea economică, încrederea în instituțiile statului, coeziunea socială, relațiile și parteneriatele internaționale.

Scopul

17. **Viziunea** constă în susținerea, consolidarea și contribuirea la atingerea intereselor naționale care sunt fundamentele ideii privind Republica Moldova ca un stat al secolului XXI, o republică democratică, europeană, bine ancorată în rețeaua politică, economică, socială și securitară a democrațiilor avansate și a economiilor dezvoltate, cu o identitate națională bine conturată și cu un prestigiu internațional pe măsură.

18. În atingerea acestui scop, întreaga viziune este articulată în jurul integrării următoarelor teme ca **piloni centrali**, atât ai comunicării strategice, cât și ai acțiunilor de contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și a ingerințelor străine:

- 1) integrare europeană;
- 2) coeziune socială;
- 3) reziliență economică;
- 4) consolidarea sectorului de apărare;

5) întărirea securității naționale în context regional.

Principii

19. În completarea principiilor de activitate conform Legii nr. 242/2023 (legalitate, independență, imparțialitate, transparență, respectarea drepturilor și libertăților omului, neutralitate politică), care guvernează întreaga activitate a Centrului, următoarele **principii specifice** definesc viziunea asupra comunicării strategice și contracarării dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și a ingerințelor străine:

1) **abordare proactivă:** balansarea strategiilor și alocarea resurselor astfel încât comunicarea strategică și combaterea dezinformării să nu se limiteze la a reacționa și controla efectele, concentrându-se în egală măsură pe identificarea și prevenirea potențialelor pericole de ordin informațional;

2) **adaptabilitate:** urmărirea eficacității acțiunilor de comunicare și de combatere a dezinformării și adaptarea la provocările impuse de natura fluidă a dezinformării și nevoile de informare;

3) **inclusivitate:** adaptarea comunicării strategice și a eforturilor de combatere a dezinformării la diversitatea și specificul populației, incluzând toți cetățenii Republicii Moldova în categoria publicului-țintă al acțiunilor de comunicare;

4) **consecvență:** demontarea în mod activ și continuu a informațiilor și a narațiunilor false, concomitent cu promovarea adevărului legat de temele și subiectele vizate, prin oferirea unui flux constant de informații exacte simultan cu corectarea, în timp util, a informațiilor și a narativelor false;

5) **cooperare:** colaborarea cu societatea civilă, mediul academic și mass-media pentru crearea unui mediu informațional general sănătos, ancorat în fundamente etice împărtășite de comun acord.

Obiective

20. Pentru atingerea scopului asumat, raportat la toate aspectele enunțate anterior, și în acord cu Legea nr. 242/2023, care definește misiunea, funcțiile și atribuțiile Centrului, sunt stabilite următoarele:

1) obiective generale:

a) dezvoltarea capacităților instituționale ale statului de a comunica eficient și de a combate dezinformarea, în contextul scopului asumat și al modului de îndeplinire a acestuia;

b) dezvoltarea capacității societății de a naviga în mediul informațional și de a identifica și combate dezinformarea, în contextul scopului asumat și al modului de îndeplinire a acestuia;

2) obiective specifice:

a) creșterea eficacității canalelor de comunicare oficiale, prin care instituțiile de stat comunică cu publicul, prin îmbunătățirea și diversificarea acestora, asigurându-se că mesajele ajung eficient și la timp la cetățeni, inclusiv prin utilizarea rețelelor sociale și a platformelor digitale;

- b) **formarea angajaților instituțiilor publice** pentru a îmbunătăți capacitatea acestora de a răspunde la provocările de ordin informațional;
- c) implementarea unui **sistem de alertă rapidă între instituțiile statului** pentru a coordona răspunsurile la campaniile de dezinformare identificate;
- d) îmbunătățirea **colaborării interinstituționale și intersectoriale** în elaborarea și implementarea de strategii de comunicare și inițiative de combatere a dezinformării în vederea consolidării rezilienței statului și a societății;
- e) implementarea unor **mecanisme de monitorizare și răspuns rapid** la provocările de ordin informațional, prin stabilirea de sisteme care să permită detectarea rapidă a campaniilor de dezinformare și intervenția promptă pentru a corecta informațiile false, implicând colaborarea și parteneriatele cu entități private;
- f) gestionarea **reputației și asigurarea credibilității Centrului** și a instituțiilor statului cu privire la capacitățile de combatere a dezinformării;
- g) consolidarea parteneriatelor cu actori nonstatali, inclusiv organizații media și societatea civilă, pentru a promova un discurs public bazat pe informații veridice;
- h) crearea **mecanismelor pentru educarea publicului larg în ce privește capacitatea acestuia de evaluare critică a** informațiilor și a contextului acestora și de identificare a riscurilor informaționale, inclusiv cu sprijinul organizațiilor media și al societății civile;
- i) implicarea și responsabilizarea societății în ansamblu, prin încurajarea dialogului la toate nivelurile societății, pentru a crește angajamentul critic față de sursele de informare și informație;
- j) promovarea principiilor de transparență și responsabilitate în mass-media prin susținerea eforturilor de consolidare a standardelor de etică;
- k) stabilirea de parteneriate strategice pe termen lung cu platforme media și tehnologice pentru a detecta și limita răspândirea conținutului de dezinformare.

II. PILONI TEMATICI

21. Misiunea Centrului este esențială în alinierea discursului public la interesele naționale. Astfel, concentrarea comunicării strategice și a combaterii dezinformării trebuie să se axeze concomitent, dar fără a epuiza totalitatea temelor, pe următoarele arii tematice majore:

Integrare europeană

22. Integrarea europeană va consolida în mod semnificativ cadrul politic, economic și social al Republicii Moldova, aliniindu-l la standardele democratice stabile și sporind oportunitățile economice.

23. Integrarea europeană va oferi claritatea strategică necesară unei comunicări coerente, consecvente, eficiente a unei identități coezive, ferm asumate a statului, a opțiunilor geopolitice și securitare, a obiectivelor majore de dezvoltare pe termen lung și a aspirațiilor la nivel de sistem politic democratic.

Coeziune socială

24. Coeziunea socială este fundamentală pentru a construi o societate unită și rezistentă în contextul pluralității etnice.

25. Acest pilon va oferi bazele pentru aderarea cetățenilor la același set de valori și pentru sporirea capacității lor de a relaționa pe baze comune, în contextul național specific.

Reziliență economică

26. Reziliența economică este esențială pentru asigurarea prosperității și a stabilității pe termen lung.

27. Promovarea avantajelor aduse de diversificarea economică, de inovare și creșterea durabilă, concomitent cu furnizarea de informații exacte cu privire la politicile și inițiativele economice ale guvernului și partenerilor strategici, creează climatul necesar pentru un mediu de afaceri dinamic și solid.

Consolidarea sectorului de apărare

28. Un cadru consolidat de apărare și de securitate este esențial pentru menținerea suveranității, integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova și pentru contracararea amenințărilor externe.

29. Promovarea consolidării mecanismelor de apărare și de securitate națională și a informațiilor corecte cu privire la politicile și inițiativele de apărare națională conduce la consens social și politic subscris intereselor naționale.

Întărirea securității naționale în context regional

30. Securitatea regională și cea națională sunt primordiale pentru protejarea intereselor Republicii Moldova și asigurarea unui mediu stabil.

31. Accentul pus în cadrul comunicării strategice și al măsurilor de combatere a dezinformării pe dezambiguizarea subiectelor legate de colaborări regionale și a narațiunilor care subliniază importanța securității naționale și regionale consolidează încrederea cetățenilor și a partenerilor strategici.

32. Modurile în care fiecare dintre cele cinci narațiuni contribuie la îndeplinirea dezideratelor privind crearea mecanismelor necesare care să garanteze democrația, securitatea și dezvoltarea socioeconomică vor constitui fundamentul comunicării strategice și al măsurilor de combatere a dezinformării.

Democrație

33. Integrare europeană: adoptarea valorilor democratice, promovând statul de drept, drepturile omului, guvernarea transparentă și contribuția majoră la crearea unor instituții democratice solide.

34. Coeziune socială: încurajarea unei culturi a incluziunii, a dialogului și a respectului reciproc, care sunt esențiale pentru o democrație stabilă și rezilientă.

35. Reziliență economică: oferirea unui mediu stabil, în care instituțiile democratice să poată funcționa în mod optim, fără a fi nevoite să își concentreze des eforturile în gestionarea crizelor economice.

36. Consolidarea sectorului de apărare: asigurarea unui cadru puternic de apărare și securitate care să protejeze instituțiile democratice de amenințările externe și de perturbările interne.

37. Întărirea securității naționale în context regional: crearea unui mediu propice pentru democrație prin promovarea stabilității și a cooperării cu democrațiile vecine. Aceasta va permite Republicii Moldova să participe la dialoguri și inițiative regionale care susțin valorile democratice, statul de drept etc. Cadrele de securitate colectivă care însoțesc cooperarea regională contribuie la protejarea instituțiilor democratice din Republica Moldova împotriva amenințărilor și influențelor externe. În plus, prin implicarea într-un context regional pentru securitatea națională, Republica Moldova poate împărtăși și adopta cele mai bune practici în materie de guvernare democratică, procese electorale și angajament civic, contribuind la maturizarea sistemelor sale democratice.

Securitate

38. Integrare europeană: Republica Moldova poate beneficia de acorduri de securitate colectivă și de schimb de informații, consolidându-și securitatea națională și poziția de furnizor de securitate regională.

39. Coeziune socială: contribuie la securitate prin stimularea încrederii în instituții și prin promovarea unui front unitar împotriva amenințărilor externe sau interne.

40. Reziliență economică: asigură faptul că națiunea dispune de resursele necesare pentru a investi în infrastructura de securitate și pentru a răspunde la șocurile economice fără a compromite securitatea.

41. Consolidarea sectorului de apărare: această temă este esențială pentru securitatea națională, permițând statului să își protejeze cetățenii de amenințările externe și să își mențină integritatea teritorială, suveranitatea și independența.

42. *Întărirea securității naționale în context regional:* facilitează o abordare colectivă a provocărilor în materie de securitate. Prin angajarea cu țările vecine și cu cadrele de securitate regionale, Republica Moldova poate beneficia de schimb de informații, de răspunsuri coordonate la amenințări și de o poziție unitară în fața provocărilor comune în materie de securitate. Această abordare regională nu numai că sprijină securitatea națională a Republicii Moldova, dar contribuie, de asemenea, la un mediu regional stabil și sigur. Mai mult, cooperarea regională în materie de securitate poate duce la stabilirea unor standarde și practici comune care să îmbunătățească sistemul național de securitate.

Dezvoltarea socioeconomică

43. *Integrare europeană:* facilitează accesul la piețe mai largi, la investiții și la cooperare în diverse sectoare, stimulând astfel dezvoltarea socioeconomică.

44. *Coeziune socială:* creează un mediu armonios necesar pentru ca activitățile/programele socioeconomice să fie implementate optim. De asemenea, solidifică capitalul social, care este esențial pentru dezvoltarea socioeconomică.

45. *Reziliență economică:* asigură un mediu economic stabil, promovează inovarea și creează o atmosferă propice pentru creșterea afacerilor și pentru oportunitățile de angajare, contribuind astfel la creșterea calității vieții și stimulând dezvoltarea socioeconomică.

46. *Consolidarea sectorului de apărare:* un cadru consolidat de apărare și securitate asigură un mediu sigur și stabil, necesar pentru activitățile socioeconomice.

47. *Întărirea securității naționale în context regional:* inițiativele de securitate regională pot sprijini dezvoltarea socioeconomică prin promovarea comerțului regional, a investițiilor și a proiectelor de colaborare. Un mediu de securitate stabil în cadrul regiunii atrage investiții, încurajează cooperarea economică și facilitează circulația bunurilor, a capitalului, a serviciilor și a persoanelor, contribuind astfel, în mod semnificativ, la dezvoltarea socioeconomică.

III. CANALE ȘI PUBLIC-ȚINTĂ

48. *Mass-media tradițională:* utilizarea de rapoarte/analize/comunicate pentru a furniza informații exacte și pentru a contracara narațiunile false, sprijinind eforturile mass-mediei în prezentarea corectă a realității, dar și pentru a încuraja mass-media să se implice și mai mult în eforturile de combatere a dezinformării.

49. *Rețele sociale:* angajarea activă în media de socializare și pe platformele digitale pentru a monitoriza și combate dezinformarea, concomitent cu promovarea temelor subscrise comunicării strategice.

50. *Comunicare directă:* utilizarea evenimentelor și a conferințelor publice pentru presă, societatea civilă, școli, universități, mediul academic, asociații profesionale.

51. *Canale inovative:* folosirea unor tehnologii și platforme noi, cum ar fi aplicațiile interactive sau jocurile.

52. *Public intern:* cetățenii Republicii Moldova, societatea civilă, mass-media, funcționarii publici, mediul academic, mediul de afaceri, asociațiile profesionale.

53. *Public extern:* partenerii politici și economici, mass-media, societatea civilă, organizații publice sau private specializate în verificarea și combaterea dezinformării.

IV. OPERAȚIONALIZAREA VIZIUNII

54. În contextul acțiunilor prevăzute pentru îndeplinirea scopurilor și a obiectivelor prezentei viziuni, în acord cu prevederile Legii nr. 242/2023, care creează cadrul pentru îndeplinirea misiunii, a funcțiilor și a atribuțiilor Centrului, avem în vedere implementarea unor activități precum:

1) ***cercetarea și analiza continuă:*** realizarea de studii de piață și analize periodice privind mediul informațional, dar și monitorizarea tendințelor și a evoluțiilor în domeniul combaterii dezinformării;

2) ***inițiativele de verificare a faptelor:*** oferirea suportului și încurajarea dezvoltării platformelor online cu resurse și informații concrete pentru a contracara informațiile false și manipularea;

3) ***campaniile de promovare a temelor comunicării strategice asumate:*** lansarea de campanii de conștientizare și educație publică pentru a informa și angaja publicul cu privire la ariile tematice majore;

4) ***campaniile de contracarare a narațiunilor dăunătoare:*** dezvoltarea de strategii și acțiuni pentru a combate narațiunile false sau dăunătoare, inclusiv prin implicarea activă în dezbaterile publice prin furnizarea de informații corecte pentru a contracara dezinformarea;

5) ***acțiunile de pregătire a funcționarilor publici:*** furnizarea de resurse și cursuri de formare pentru funcționarii publici în vederea îmbunătățirii competențelor de comunicare și de gestionare a provocărilor de ordin informațional;

6) ***suportul la întocmirea și punerea în practică a planurilor de comunicare strategică în situații de criză:*** oferirea asistenței în dezvoltarea și implementarea

planurilor de comunicare în situații de criză, inclusiv prin coordonarea la cerere a eforturilor de comunicare.

55. Crearea și punerea în practică a mecanismelor de feedback public și instituțional. Dezvoltarea unor canale de comunicare dedicate pentru a permite partenerilor și publicului să ofere feedback și sugestii privind activitatea și transparența acțiunilor organizației, precum și evaluarea constantă a feedbackului pentru îmbunătățirea serviciilor și a politicilor.

56. Monitorizarea în timp real a spațiului informațional pentru detectarea, evaluarea și neutralizarea activităților de dezinformare și manipulare. Utilizarea instrumentelor de monitorizare și analiza datelor pentru a identifica, analiza și contracara diseminarea de informații false sau manipulative.

57. Programe de alfabetizare media. Lansarea de programe educaționale în colaborare cu partenerii din societatea civilă pentru a îmbunătăți alfabetizarea mediatică a publicului cu scopul de a spori reziliența acestuia în raport cu campaniile și acțiunile de dezinformare și manipulare.

58. Organizarea de evenimente. Planificarea și gestionarea evenimentelor, cum ar fi conferințe, seminare sau mese rotunde, pentru a aduna diverse părți interesate și pentru a facilita dialogul și schimbul de idei legate de ariile tematice majore sau de eforturile de combatere a dezinformării și a manipulării.

59. Dezvoltarea de parteneriate și acțiuni comune cu societatea civilă, mass-media și institute de cercetare din țară și din afara țării. Colaborarea cu organizații neguvernamentale, mass-media și instituții academice pentru a beneficia de expertiza acestora și pentru a realiza inițiative și proiecte comune privind problemele complexe legate de ariile tematice majore și de eforturile de combatere a dezinformării.

60. Utilizarea soluțiilor tehnologice. Implementarea de tehnologii avansate, cum ar fi analiza datelor, inteligența artificială sau platformele digitale, pentru a sprijini eforturile de comunicare și pentru a eficientiza procesele de combatere a dezinformării și a manipulării.